

ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ 1

III. Mustafa Hazine gelirleri artırıldı; vakıflara, tımarlara ve iltizamlara sıkı denetim getirildi; ticaretin geliştirilmesi yoluna gidildi; Saray masrafları kısıldı ve askerî alanda bazı yenilikler yapıldı.

I. Mahmut döneminde; Humbaracı Ocağı ıslah edilmiş ve Ocak, Avrupa tarzında düzenlenmiş ilk Osmanlı Kurumu olmuştur.

Balta Limanı Antlaşması ile Osmanlı Devleti kendi tüccarlarına bile vermediği imtiyazı İngiliz tüccarlarına veriyor, onları iç gümrüklerden muaf tutuyordu. Bu anlaşma ayrıca Rusların Karadeniz'e yerleşip, Osmanlı içinde yer alan Ortodoks tebaanın koruyuculuğunu elde ettiği antlaşmadır.

16 Eylül 1838'de **OSMANLI-İNGİLİZ TİCARET ANTLAŞMASI'NI (BALTA LİMANI ANTLAŞMASI)** imzalamıştı. Bu antlaşma ile İngilizlere kapitülasyonları dahi aşan iktisadi imtiyazlar sunuluyordu.

Cihannüma: Osmanlı Devleti'ndeki buhranı fark eden bazı devlet adamı ve âlimlerin ıslahat amacıyla yazdığı eserdir.

Tanzimat Fermanı halka devlet içinde merkezî bir yer verilmekte, modern bir devletin temel ilkesi, yani **halkın devlet için değil, devletin halk için var olduğu düşüncesi** getirilmekteydi.

Osmanlı Devleti'nde ilk dış borçlanma, 1853-1856 Kırım Savaşı sırasında gerçekleştirilmiştir.

Islahat Fermanı'na bir tepki = "**Kuleli Vakası**":olayın başlangıcını teşkil eden "**Müdafaa-i Şeriat**" cemiyeti, Sultan Abdülmecit'in tahtan indirilerek eski düzenin yeniden kurulmasını amaçlamaktaydı.

"**Vatan ve Hürriyet Derneği**", Mustafa Kemal Bey (**Atatürk**) tarafından **Şam**'da kurulmuştur.

II. Abdülhamid döneminde, son model telgraf makinelerinin getirilmesi ve telgrafçılık öğrenimi için Fran-
sa'ya öğrenci gönderilmiştir.

Osmanlıda ilk telgraf hattı 1855 yılında çekilmiştir.

Kanuni Esasi ile ilköğretim zorunlu hale gelmiştir.

Osmanlı döneminden kalan ve bazı değişikliklerle varlığını devam ettiren iki dereceli seçim sistemi 1946 yılına kadar uygulanmıştır.

Burjuva: Ticaret yaparak bu değerleri kazanan ve şehirlerde yaşayan tüccarlar zümresi

Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na girme sebeplerinden bazıları:

- İttihat ve Terakki liderlerinin Avrupalı güçlü bir müttefik bulma baskısı
- Son zamanlarda kaybedilen toprakları geri alma isteği
- Almanya'nın savaşı kazanacağı düşüncesi
- Balkan Harbi'nde başarısız olan ordunun ıslah edilmiş olması

ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ 1

29 Nisan 1916 tarihinde Kutü'l-Ammare'de, İngiliz kuvvetlerini kuşatan Türk birlikleri İngilizlere ağır kayıplar verdirmişlerdir. Kuvvetlerinin üçte birini kaybeden İngilizler çekilmek zorunda kalmışlardır.

Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın Mısır'da yaptığı yenilikler:

- Vekayi-ı Misriyye adında gazete çıkarması
- Yerli sanayii meydana getirmesi
- Avrupa'ya öğrenci göndermesi
- Mısır topraklarını devlet arazisi haline getirmesi
- Avrupa tarzında bir ordu kurması

Göriceli Koçi Bey IV. Murat'a (1623-1640) sunduğu **risalesinde**, buhranın köklerini Kanuni Dönemi'ne kadar götürerek, "**REAYA, MEMLEKET VE HAZİNE KAYBINA RÜŞVETÇİLİĞİN SEBEP OLDUĞUNU**" ifade etmiştir.

Nizami Cedit hareketi **siyasi, iktisadi, sosyal ve askerî** alanı kapsayan bir harekettir.

SENED-İ İTTİFAK ayanların merkeze bağılıklarının karşılığı olarak Sadrazam, keyfi davranışlarda bulunmayacağını, ayanların etki ve yönetim alanlarına karışmayacağını ilan ediyordu. Bu ittifakla ayanların mallarının **babadan oğla geçmesi usulünün** saray tarafından **kabul edildiği** de imza altına alınıyordu.

Meclis-i Tanzimat'ın kurulması ile **Osmanlı Devleti'nde ilk kez, yasama ile yargı görevleri birbirinden ayrılmış**, yasama organına yargı organını denetleme ve kontrol etme gücü verilmiştir.

Danıştay'ın başlangıcı sayılan **Şura-yı Devlet ise 1868 yılında kurulmuştur**. Şura-yı Devlet, parlamentodan ziyade "**embriyo**" hâlinde bir parlamento diye nitelendirilebilir.

1843 yılında ilan edilen bir yasayla **askerlik yaşı 20, askerlik süresi de 5 yıl** olarak belirlenmiştir.

Tarihteki **ilk Türk Anayasası "Kanun-i Esasi"** 23 Aralık 1876 tarihinde ilan edilmiştir.

Meşrutiyet 23 Temmuz 1908'de ilan edilmiştir. **Terakki ve İttihat Cemiyeti** de 23 Ağustos 1908 tarihinde yayınladığı bir bildiri ile Prens Sabahattin'in cemiyeti ile birleştiğini ve adını **İttihat ve Terakki Cemiyeti yaptığını ilan etmiştir**.

Kuzey Afrika'daki bu işgalleri engellemek amacıyla İstanbul'da **Vakit ve Arapça el Cevaib** gazeteleri çıkarılmıştır.

Ekim 1912'de imzalanan **Uşi Anlaşması'yla** da Osmanlı Devleti'nin **Trablusgarp egemenliği sona ermiş**, **Kuzey Afrika'daki siyasi varlığı** son bulmuştur.

İslamcılık politikasının ana hedefi Osmanlı Devleti dışındaki büyük İslam dünyasında **Osmanlı hilafetinin saygınlığını güçlendirmeye** yöneliktir ki bunun sonucunda da karşılıklı bir **işbirliği ve destek** söz konusu olabilecektir.